

Управління культури і туризму
Сумської обласної державної адміністрації
Обласний комунальний заклад
«Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського»

До 25-річчя
незалежності України

Україна крізь віки і століття: історія України в романах

*Рекомендаційний покажчик літератури
для користувачів 5-11 класів*

Суми
2016

Управління культури і туризму
Сумської обласної державної адміністрації
Обласний комунальний заклад
«Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М.Островського»

До 25-річчя
незалежності України

Україна крізь віки і століття: історія України в романах

*Рекомендаційний покажчик літератури
для користувачів - учнів 5-11 класів*

Суми
2016

ББК 91.9:63

У 41

Україна крізь віки і століття: історія України в романах: реком. показчик літератури для користувачів - учнів 5-11 класів / ОКЗ «Сумська обласна дитяча бібліотека ім.М. Островського»; укл. Т.І.Бурятова. – Суми, 2016. - 20с.

Дорогий юний читачу! 25 років минуло від дня проголошення незалежності нашої держави. Пропонуємо до уваги рекомендаційний показчик книг, познайомившись з якими, ти здійсниш подорож у сиву давнину, у глибину віків історії нашої рідної України та познайомишся з життям і подвигами сучасних героїв, які на східних теренах нашої держави знову відстоюють її незалежність.

Завдяки цим чудовим книгам, які є у фонді нашої бібліотеки, ти поповниш свої знання з історії та краєзнавства, пізнаєш багато цікавого, доброго, повчального.

Київський князь Святослав говорив своєму синові Володимирі:
«Люби землю, людей наших! Люби – одвіку й довіку! Люби і бережи!»
Пам'ятайте ці слова!

Склала
Відповідальна за випуск
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка
Тираж 5 прим.

Бурятова Т.І.
Тогобіцька Л.М.
Бурятова Т.І.
Ємельяненко Т.М.

*В усіх тисячоліттях і віках
Нехай святиться слово Україна!*

Для користувачів-учнів 5-7 класів

Вінграновський, Микола. Северин Наливайко: [Текст]: роман / Микола Вінграновський. – Тернопіль: Богдан, 2004. – 400с.

Основна увага в романі сконцентрована навколо центральної постаті Северина Наливайка і кількох епізодів з боротьби його війська проти польської армії Жолкевського, татарської орди Газі-Гірея та проти католицизму.

Грінченко, Борис. Брат на брата [Текст] . – К.: Веселка, 1996. – 366с.

У центрі уваги твору – доля сільського вчителя Євгена Петровича Корецького, який багато років віддав сільській громаді, але був заарештований поліцією як «демократ, що хоче школи української».

Кащенко, Адріан. Оповідання про Славне Військо Запорізьке Низове: [Текст]. / Адріан Кащенко. – К.: Веселка, 1992. – 271с.: іл.

Ці оповідання яскраво відтворюють боротьбу запорозьких козаків з ворогами у різні періоди історії України. Чимало сторінок присвячено конкретним історичним особам – Б.Хмельницькому, П.Сагайдачному, М.Кривоносу, І.Сірку – тим, чиє життя і діяльність навіки вписано в героїчний літопис України.

Кащенко, Адріан. Зруйноване гніздо: [Текст]: історичні повісті та оповідання / Кащенко, Адріан. – К.: Дніпро. – 1991. – 647с.

Фатальними для України стали наслідки зруйнування Запорозької Січі. Саме про них і йдеться у повісті «Зруйноване гніздо».

Крип'якевич, Іван. Про малих козаків: [Текст]: історично-пригодницькі повісті та оповідання / Іван Крип'якевич. – К.: Веселка, 2004. – 256с.

До цієї книжки увійшли гостросюжетні, сповнені небезпечних пригод повісті й оповідання видатного історика, академіка Івана Крип'якевича, що вперше побачили світ у 1910-1930 рр.

Кучер, Василь. Устим Кармелюк: [Текст]: роман / Василь Кучер. – К.: Веселка, 1988. – 430с.

«За Сибіром сонце сходить. Хлопці не зівайте. Та на мене, Кармалюка, всю надію майте» – так співається в народній пісні про прославленого ватажка селянського визвольного руху на Поділлі–Устима Кармалюка. Події, про які йдеться в даній книзі, відбуваються на початку ХІХ століття за часів кріпацтва.

Лотоцький, Антін. Княжа слава: [Текст] / Антін Лотоцький. – Львів: Каменяр, 1991. – 232с.:іл.

Ці короткі історичні оповідання стануть для тебе, читачу, своєрідним посібником при вивченні історії рідного краю часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Написані вони цікаво, захоплююче.

Малик, Володимир. Черлені щити: [Текст] : роман / Володимир Малик. – К.: Веселка, 1990. – 368с.

Роман Володимира Малика (справжнє прізвище – Сиченко) «Черлені щити» присвячений важливій сторінці нашої вітчизняної історії – походові новгород-сіверського князя Ігоря на половців. Читач може перенестися у сиву давнину крізь товщу часу майже в тисячоліття і зануритися у вир цікавих історичних подій. Книга розповідає про події часів князя Ігоря: об'єднання всіх Київських земель задля боротьби проти половецьких загарбників.

Малик, Володимир. Таємний посол: [Текст]: тетралогія / Володимир Малик. – Харків: Фоліо, 2012, 450с.

Тетралогію В.Малика «Таємний посол» склали такі романи: «Посол Урус-шайтана», «Фірман султана», «Чорний вершник» та «Шовковий шнурок». В основу творів покладено реальні події російсько-турецької війни 1677-1778 років, а також наступного періоду аж до підписання Бахчисарайського мирного договору 1681 року. Ця війна ще відома під назвою Чигиринських походів.

Мушкетик, Юрій. Гетьманський скарб: [Текст]: роман / Юрій Мушкетик. – Харків: Фоліо, 2007. – 415с.

У романі «Гетьманський скарб» письменник досліджує проблему пошуку легендарного скарбу наказного гетьмана Полуботка. Події роману показані очима молодого козака Івана Сулими, закоханого в Улясю – дочку гетьмана Івана Скоропадського. Палке кохання, насильницька розлука закоханих, таємні та випадкові зустрічі, страждання, сльози – і все це на тлі важкої політичної боротьби українського народу в XVIII столітті, підступів, зрад, смертей і пошуку головного скарбу – духовного.

Пригара, Марія. Михайлик – джура козацький: [Текст]: історична повість / Марія Пригара. – К.: Веселка, 2004.- 146 с.

Михайлик джура козацький - гостросюжетна історична повість розповідає про долю малого козацького джури Михайлика, його пригоди на Січі та участь у боях під Хотином, про непрості стосунки двох славетних отаманів - Петра Сагайдачного і Яцька Бородавки, які очолювали козацьке військо в боях проти польських і турецьких загарбників.

Рутківський, Володимир. Джури козака Швайки: [Текст]: історична трилогія / Володимир Рутківський. – К.: А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2014. – 332с.:іл.

Усі ми знаємо імена Северина Наливайка, Богдана Хмельницького, Івана Мазепи. А ким були найперші козаки? Звідкіля вони взялися? На ці запитання ти знайдеш відповідь у гостросюжетному історичному романі Володимира Рутківського – одного з найблисучіших сучасних українських дитячих письменників.

Його дивовижні герої – Грицик та малий волхв Санько, юний богатир Демко Дурна Сила, його мама-велетка, невловимий козак Швайка зі своїм вірним вовком Барвінком та їхні численні друзі – з честю виходять із найскладніших ситуацій. А небезпека чекає на кожному кроці, а надто, коли ти зважився підняти шаблю на могутню татарську орду, а за твоєю спиною – майже нікого...".

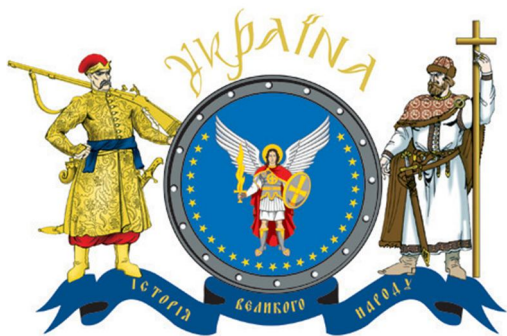
Чайковський, Андрій. За сестрою. На уходах: [Текст] : історико-пригодницькі повісті / Андрій Чайковський. – К.: Веселка, 2008. – 247с.:іл.

Головний герой повісті – Павлусь. Хлопець жив у селі Спасівка з дідусем, матір'ю та сестрою Ганнусею, але одного дня життя його перевернулося. Павлусь утратив рідних, а сестру татари забрали в полон. Щоб урятувати її, герой вирушає в далекі й небезпечні мандри. Павлусь намагається довести собі, що він – гідний нащадок козаків-запорозжців, вірних захисників України. Саме тому хлопець залишає козаків, старшого брата й батька та їде за сестрою. Чимало перешкод виникло на шляху до Криму, але хлопець не здавався: він же славного козацького роду!

Шкляр, Василь. Маруся: [Текст]: роман / Василь Шкляр. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2014. – 320с.

Бойовий путь атаманші Марусі тісно переплітається з героїчно-трагічною долею Української Галицької армії, яка в кінці літа 1918 року звільнила Київ від московсько-більшовистських окупантів, але по волі злої долі, виявилась на межі повного знищення. Ось вона летить на коні попереду свого загону, отаман Маруся, а над її шапкою розгортається багнет з написом «Смерть ворогам України».

Для користувачів-учнів 8-11 класів

Барка, Василь. Жовтий князь:[Текст]: роман / Василь Барка. – К.: Школа, 2009. – 256с.

Роман «Жовтий князь» Василя Барки, представника української діаспори у Сполучених Штатах Америки, написаний у 1958 - 1961 роках і відомий у багатьох країнах світу. Автор розкриває одну з найстрашніших сторінок в історії українського народу і розповідає про голодомор 1933 року, який йому довелося пережити.

Письменник створює символічний образ Жовтого князя, демона зла, що несе з собою руйнування, спустошеність, сіє страждання і смерть серед людей.

Березовець, Тарас. Анексія: острів Крим: хроніка гібридної війни: [Текст] / Тарас Березовець. – К.:Брайт Стар Паблішинг, 2015. – 392с.

Ця книга проливає світло на чорні дні окупації українського півострова армією Путіна. Армією «орків», які під маскою «зелених чоловічків», ба навіть цинічніше – «ввічливих людей», окупували та анексували чужу територію, провівши там незаконний референдум.

Книга у хронологічному порядку охоплює період з 18 лютого 2014 року – початку масових розстрілів на Майдані Незалежності за участі російських спецслужб – і закінчуючи 18 березня 2014, коли Крим і Севастополь було офіційно анексовано та «включено» до переліку суб'єктів Російської Федерації.

Білик, Іван. Яр : [Текст] : роман / Іван Білик. – К.:Грамота, 2006. – 784с.

Роман відомого українського письменника, лауреата Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка розповідає про найскладніші часи в історії українського народу в ХХ ст. Автор проводить головного героя твору Максима Нетребу через страхіття голодомору 1933 р., масові репресії 1937 р., тюрму, Верхньо-Колимський концтабір і сповнену тривоги довготривалу втечу з нього, окупацію України фашистськими загарбниками, службу в поліції й приховану боротьбу з окупантами в групі Української Повстанської Армії, сприяння комуністичному підпіллю та партизанам, перебування на чужині та власні душевні муки.

Загребельний, Павло. Я–Богдан: [Текст]: роман / Павло Загребельний. – Харків: Фоліо, 2002. – 675с.

Роман відомого сучасного письменника, лауреата багатьох літературних премій Павла Загребельного присвячено одному з найвидатніших українців – гетьману Богдану Хмельницькому. Богдан постає перед читачем як мудрий політик, дипломат,

полководець, і як людина – у славі й величі, у роздумах і сумнівах, в усій складності життєвого шляху й особистої вдачі.

Загребельний, Павло. Диво: [Текст] : роман / Павло Загребельний. – Харків: Фоліо, 2006. – 638с.

«Диво» – роман про Київську Русь доби Ярослава Мудрого, за часів якого сталося об'єднання земель руських та було зведено славнозвісний Софійський собор у Києві. Життєві шляхи героїв – зодчого Сивоока та князя Ярослава – перехрестилися на майдані, де підіймався величний та дивовижний храм. Софія Київська з'єднала долі талановитого майстра і мудрого правителя. Дві людські драми розгортаються перед нами на сторінках роману. Сивоок, для якого будівництво храму стає головною справою життя, трагічно гине і його ховають під плитами собору. Ярослав Мудрий вінчається в Софії на кесаря землі Руської.

Загребельний, Павло. Роксолана: [Текст]: роман / Павло Загребельний. – К.:Дніпро, 1988. – 603с.

У романі «Роксолана» відомий український письменник Павло Загребельний відтворює події XVI століття, розповідає про дивовижну долю української дівчини Настасі Лісовської. Її з іншими сільчанами захопив у полон татарський військовий загін. А далі невільний ринок, і юна красуня опиняється в гаремі турецького султана Сулеймана. Але вона не стала приниженою рабинею. Своїм незвичайним розумом, волею і вродою горда слов'янка виборює собі іншу долю. Запаливши серце могутнього султана вогнем любові, вона незабаром стає його законною дружиною, володаркою Сходу, відомою світу на ім'я Роксолана.

Іваничук, Роман. Журавлиний крик: [Текст]: роман / Роман Іваничук. – Харків: Фоліо, 2006. – 382с.

Роман «Журавлиний крик» присвячений подіям, що відбувалися у переломні часи української історії. Остаточна ліквідація гетьманства, знищення Запорізької Січі, спроба гайдамаків під проводом Івана Гонти і Максима Залізняка відродити втрачену українську державність, утвердження Катерини II на престолі

Московської імперії, розгром повстання Пугачова... На цьому історичному тлі діє головний герой роману – філософ Павло Любимський.

Іваничук, Роман. Черлене вино: [Текст]: роман / Роман Іваничук. – Харків: Фоліо, 2006. – 381с.:іл.

У романі «Черлене вино» відтворено події XV століття: героїчна оборона Олеського замку, маленького острівка народної волі, що кинув виклик можновладній шляхті.

Іваничук, Роман. Мальви. Орда:[Текст]: романи / Роман Іваничук. – Львів: Просвіта, 1992. – 200с.

Під однією палітуркою опубліковані два історичні романи лауреата Шевченківської премії Романа Іваничука з Доби Козаччини. Події першого роману, «Мальви» («Яничари»), розгортаються на тлі визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Роман «Орда» висвітлює події після поразки Івана Мазепи - зруйнування гетьманської столиці Батурина. Шукаймо корені сучасності в своєму минулому...

Курков, Андрей. Дневник Майдана: [Текст] / Андрей Курков. – Харків: Фоліо, 2015, - 230с.

«Дневник Майдана» – это документ, представленный в виде личного дневника, который описывает жизнь в Киеве и в стране во время Евромайдана, во время оккупации Крыма и после этих событий.

Литовченко, Тимур. Орлі, син Орлика: [Текст]: роман / Тимур Литовченко. – Харків: Фоліо, 2013. – 315с.

Ім'я гетьмана Пилипа орлика загальновідоме: сподвижник Івана Мазепи, спадкоємець його слави, автор «Пактів й конституцій законів та вольностей Війська Запорізького»... набагато менше сучасні українці знають про його сина Григорія Орлика, який був відомим політичним і військовим діячем доби французького короля Людовіка XV, видатним дипломатом й організатором розгалуженої розвідувальної мережі, а також щирим поборником ідеї відновлення козацької держави на українських теренах.

Литовченки, Тимур і Олена. Кинджал проти шаблі: [Текст]: роман / Тимур і Олена Литовченки. – Харків: Гімназія, 2013. – 315с.

Коли князь Іван Вишневецький та його молода дружина Олександра раділи народженню свого первістка Дмитра, людська заздрість єдиним ударом розбила їхнє щастя. Полонена і продана в рабство Олександра була змушена боротися за виживання, доки не зійшла на один з найвищих шаблів влади в Османській імперії. Княжич Дмитро Вишневецький виріс хоробрим вояком, справжнім оборонцем українських земель від турецьких набігів і дістав прізвисько Байди. Саме тоді невблаганна доля зіткнула матір і сина, які не підозрювали про кривий зв'язок між ними!

Литовченки, Тимур і Олена. Пустоцвіт: [Текст]: роман / Тимур і Олена Литовченко. – К.: Гетьман, 2013. – 379с.

Влітку 1744 року імператриця Єлизавета Петрівна милостиво розглянула й затвердила петицію про поновлення гетьманства на українських теренах. Булава дісталася хлопцеві з незаможної родини, який зробив фантастичну кар'єру – Кирилу Розумовському. Життя закружляло у скаженому калейдоскопі... А що ж одержала Україна?! Невиправдані очікування, бездарне керівництво, бездіяльність у вирішальні години... Фінал був закономірним: остаточна втрата державності.

Литовченки, Тимур і Олена. Фатальна помилка: [Текст] : роман / Тимур і Олена Литовченки. – Харків: Фоліо, 2015. – 309с.

Роман «Фатальна помилка» присвячено 355-й річниці Конотопської битви та трагічній загибелі полковника Юрія Немирича – мрійника, романтика, авантюриста, українського інтелектуала XVII століття, відомого благодійника, адепта європейського вибору. Адже ще 355 років тому Україна мала цілком реальний шанс стати справжньою, як для XVII століття, європейською державою – незалежною, міцною і прогресивною.

Лойко, Сергей. Аеропорт : [Текст] : роман / Сергей Лойко. – К.:Брайт Стар Паблішинг, 2015. – 344с.

Дія роману починається в Аеропорті й розгортається похвилинно протягом останніх п'яти днів понад 240-денної облоги. Хоча роман заснований на реальних фактах, усі персонажі – плід художнього вимислу, як і назва Аеропорту. Маленький український гарнізон Аеропорту денно й нічно відбиває атаки супротивника, який значно переважає його у живій силі й техніці. Але тут, у цьому зруйнованому до підвалин Аеропорті, підступні й жорстокі вороги зіштовхуються з чимось неочікуваним і неймовірним. Із кіборгами. Вороги самі так назвали захисників Аеропорту за їхню нелюдську живучість та впертість приречених. Кіборги, своєю чергою, ворогів прозвали орками.

Малик, Володимир. Князь Кий: [Текст] : роман / Володимир Малик. – Харків:Фоліо, 2012. – 262с.

Дія роману «Князь Кий» відбувається у середині першого тисячоліття, коли після роздроблення держави легендарного гуннського вождя Аттіли його спадкоємці намагалися підкорити східнослов'янські племена. За цей роман 1983 року письменник був нагороджений літературною премією імені Лесі Українки.

Малик, Володимир Чумацький шлях: [Текст]: роман / Володимир Малик. – К.:Український письменник, 1993. - 285с.

У романі В. Малик відтворив цікаве явище в історії українського народу - чумацтво. Головний герой твору Івась Бондар залишає в Лубнах кохану дівчину Катрю і разом зі своїм хазяїном Хуржиком та чумацькою валкою їде в Крим по сіль. Ніколи не гадалося йому, через які незвичайні, смертельно небезпечні пригоди доведеться пройти. Тут і зустріч з Потьомкіним та Катериною Другою, і татарський полон, і втеча з нього, вступ до війська чорноморських козаків й участь у складі цього війська у війні 1786-1791 років проти Туреччини.

Мушкетик, Юрій. Останній гетьман: [Текст]: роман / Юрій Мушкетик. - Харків: Фоліо, 2012. – 374с.

До книги відомого майстра сучасної української прози, лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка Юрія Мушкетика увійшли два романи – «Останній гетьман» і «Погоня». У центрі першого роману – визначна історична постать, державний діяч, останній керманіч козацької України Кирило Григорович Розумовський. Хоч би які оцінки давали йому історики, перед нами освічений і далекоглядний політик, що, ставши на гетьманство, дії свої передусім спрямував на модернізацію козацького ладу, провів кілька важливих реформ і, попри будь-які утиски та перешкоди, вставав на захист прав і свобод козацької автономії.

Мушкетик, Юрій. Яса: [Текст]: роман / Юрій Мушкетик. – К.:Дніпро, 1992. – 241с.

В центрі роману «Яса» – історична постать, кошовий отаман Запорозької Січі Іван Сірко, який ще за життя став легендою, бо під його проводом запорожці не програли майже ні одного бою. Все своє життя славетний кошовий віддав Україні: заради неї – щоб боротися з ворогами – він покинув домівку, заради її свободи полягли сини Сірка.

Положій, Євген. Іловайськ: [Текст]: роман / Євген Положій. – Харків: Фоліо, 2015. – 386с.

Роман «Іловайськ» Євгена Положія, українського письменника, журналіста, громадського діяча та головного редактора сумської газети «Панорама», – розповідь про війну без купюр та сантиментів. Текст побудовано на реальних подіях – свої історії авторові розповіли близько 100 очевидців жахливих подій – бійці добровольчих батальйонів «Донбас», «Дніпро-1», «Херсон», «Миротворець», 39-го («Дніпро-2»), 40-го («Кривбас»), 42-го батальйонів територіальної оборони, солдати та офіцери 17-ї танкової бригади, 51-ї, 92-ї, 93-ї бригад ЗСУ, прикордонники Сумського пересувного загону. Поміж героїв, що мають реальних прототипів, – вигадані персонажі. Усі вони є жертвами війни та її героями. В їхніх

історіях – цинізм війни поряд із людяністю, що між життям і смертю стає порятунком та прихистком.

Рутківський, Володимир. Сині води: [Текст] : історичний роман / Володимир Рутківський. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2015. – 440с.:іл.

Рік 1361. Волею долі князь Дмитро Боброк опиняється в центрі подій, що зрештою, призводить до битви над річкою Сині Води – однієї з найбільших битв у історії середньовічної Європи. Вистояти у смертельній боротьбі йому допомагають троє відчайдушних друзів. Разом з героями роману українського прозаїка Володимира Рутківського «Сині Води» читач не лише зазнає безлічі захопливих пригод, а й дізнається, хто врятував великого князя литовського та руського Ольгерда від стріли найманого вбивці...

Склярєнко, Семен. Святослав: [Текст] : роман / Семен Склярєнко. – Харків: Фоліо, 2012. – 670с.

Життя і діяння видатного полководця, мудрого державного політика, славного князя Київського Святослава постане в уяві, коли будете читати цей роман.

Склярєнко, Семен. Володимир: [Текст]: роман / Семен Склярєнко. – К.: Веселка, 1991. – 539с.:іл.

Продовження роману «Святослав». За князювання Володимира Київська Русь прийняла християнство. На читача чекає захоплююча подорож у давноминулі часи, коли наші пращури, не шкодуючи життя заради вітчизни, утверджували її у віках.

Сорока, Юрій. Іван Богун: [Текст] : роман / Юрій Сорока. – К.: Будинок письменників України, 2012. – 316с.

Герой твору Юрія Сороки, полковник кальницький, вінницький і подільський, а пізніше й наказний гетьман Іван Богун є чи не найяскравішою постаттю в плеяді полковників Хмельницького.

Сорока, Юрій. Хотин: [Текст] : роман / Юрій Сорока. – К.:Гетьман, 2013. – 476с.

1621 рік. Три величезні армії, подолавши сотні кілометрів, розташувалися під Хотином. Троє друзів - Андрій Кульбаба, Микита

Непийпиво та Максим Горбоніс - під проводом Петра Сагайдачного здобувають славу собі й Україні, непохитно відбиваючи одну за одною ворожі атаки. Незламна воля, міцна дружба, справжнє кохання, політичні інтриги, страх і ненависть чекають вас на сторінках цього роману. Для всіх, не байдужих до української історії.

Старицький, Михайло. Богдан Хмельницький : [Текст]: трилогія / Михайло Старицький. – К.:Дніпро, 1987.

Можна з певністю сказати, що на той час на Україні не було письменника, який би так докладно знав історію свого краю, як М.Старицький. Автор багатьох історичних романів і повістей у яких реалістично зображено минуле українського народу, його героїчну боротьбу проти турецько-татарських завойовників і польської шляхти. «Богдан Хмельницький» – один з кращих українських романів, він був написаний на основі глибокого вивчення історичних та фольклорних матеріалів з використанням народних переказів, історичних пісень та дум про Хмельницького.

Старицький, Михайло. Останні орли : [Текст]: історична повість часів козаччини / Михайло Старицький. – Львів: Каменяр, 1990. – 440с.

Ідея неприйнятності для людства братовбивчих воєн. Особливо художньо переконливо розкрита ця ідея в романі «Останні орли». Твір закінчується трагічним акордом - смерть (насилницька, мученицька) й помста (жорстока, кривава) бенкетують в Україні, спостигаючи переможців і переможених, катів і героїв.

Старицький, Михайло. Руїна: [Текст]: роман / Михайло Старицький. – Харків: Факт, 2008. – 624с.

Події роману «Руїна» відбуваються в 1668-1673 рр., тобто під час діяльності Мазепи як генерального писаря в гетьмана Дорошенка, а наприкінці твору - в Самойловича. У характеристиці як історичної постаті й людини І.Мазепа у Старицького загалом виходить, як справжній державний діяч і добрий дипломат, ішов за потребами своєї доби.

Тулуб, Зінаїда. Людолови: [Текст]: історичний роман в 2-х т./ Зінаїда Тулуб. – Сімферополь: Таврія, 1980. –Т.1 - 512с.; Т2 – 608с.

Дилогія «Людолови» – про історичний період гетьманства Петра Сагайдачного, походи запорожців у Крим та їхні бої з москалями та турками. У романі виведені історично ймовірні персонажі, відтворено правдивий перебіг подій під час нальоту козаків на Крим, показано й аналогічний набіг ногайців на Україну.

Хоткевич Гнат. Довбуш: [Текст]: повість / Гнат Хоткевич. – К.: Дніпро, 2004. – 392с.:фотоіл.

Першу згадку про опришків історики знайшли у документах за 1529 рік. З Галичини, Закарпаття і Буковини тікали в Карпатські гори розорені хуторяни, бідні міщани і польські, молдавські та угорські селяни, з яких створювалися опришківські загони. Найвищого піднесення карпатське опришківство, що залишило помітний слід в історії українського народу, досягло у XVIII столітті, коли на чолі народного руху постав Олекса Довбуш. Саме йому, захисникові знедолених і скривджених, українському Робін Гуду, і присвячена повість видатного українського письменника Гната Хоткевича.

Чайковський, Андрій. Сагайдачний: [Текст] : сторичний роман у 3-х кн.. / Андрій Чайковський. – К.: Школа, 2000. - 480с.:іл.

Роман описує історичні події кінця XVI – початку XVII століття, пов'язані з іменем славного гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. Цей видатний військовий діяч уславив своє ім'я успішними походами на Кримське ханство та Османську імперію. Він підтримував церкву і сприяв культурному розвитку України. Роман «Сагайдачний» став набутком вітчизняної літератури, а його автор зайняв одне з почесних місць серед кращих романістів історичного жанру.

Чемерис, Валентин. Ярославна: [Текст]: роман-есе. / Валентин Чемерис . – Харків: Фоліо, 2015. – 308с.: портр.

«Ярославна» – це історичний твір про Стародавню Русь – і, водночас, це роман про сучасність, про нас, хто живе зараз в Україні. Ярославна – одна з найвидатніших постатей Київської Русі,

донька галицького князя Ярослава Осмомисла й жінка князя Ігоря Святославовича. Відомі й невідомі перипетії її життя та любові вже дев'ять століть хвилюють всіх, хто небайдужий до історії рідної країни. А взагалі-то «Ярославна» – це роман про княжі міжусобиці, що колись підірвали Русь і загрожують Україні зараз, це розповідь про віковичну боротьбу з кочівниками.

Чемерис, Валентин. Фортеця на Борисфені: [Текст]: історичний роман / Валентин Чемерис. – К.: Український письменник, 1993. – 468с.:іл.

Роман «Фортеця на Борисфені» присвячено досить невеликому проміжку часу в українській історії. Невеликому, але дуже важливому, який став предтечею Великої Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Події починаються з літа 1635 року, коли запорожці на чолі з гетьманом Іваном Сулимою зруйнували Козацьку фортецю на Дніпрі, і закінчуються Кумейківською битвою, під час якої українці гідно боронили свою честь та землю від польської шляхти, і тільки зрада не дала їм можливості перемогти...

Шкляр, Василь. Залишенець. Чорний ворон: [Текст]: роман / Василь Шкляр. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2012. – 364с.

Роман відтворює одну із сторінок української історії – боротьбу українських повстанців проти радянської влади у 1920-х роках. В його основу покладено історичні документи, зокрема, з розсекречених архівів КДБ.

Шкляр, Василь. Чорне сонце : [Текст]: роман / Василь Шкляр. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 304с.

Трагічні події на Донбасі очима бійців полку «Азов». Головний герой, двадцятивосьмирічний юнак, який щиро любить свою країну, прагне нової долі для неї і намагається робити все для цього, навіть ризикуючи власним життям...

Суми, вул. Петропавлівська, 51
тел./факс: 22-00-82, тел. 22-00-66, 22-00-82
e-mail: sodb@ukr.net
<http://sodb.sumy.ua>